

ÖZEL EĞİTİM SINIFLARI UYGULAMA USUL ve ESASLARI

Sur Rehberlik ve Araştırma Merkezi
Özel Eğitim Hizmetleri Bölümü
2021

CAMİ NEBİ MAH.İNÖNÜ
CAD.ŞERAN PLAZA KAT:5
NO:44/45 SUR/DİYARBAKIR
04122240006

Özel Eğitim Sınıfı Nedir?

Okul ve kurumlarda, durumları ayrı bir sınıfta eğitim görmeyi gerektiren özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için yetersizlik türü, eğitim performansları ve özellikleri göz önünde bulundurularak, özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak oluşturulmuş sınıflardır.

Özel Eğitim Sınıfı Nasıl Açılır ve Kapatılır?

Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda ayrı bir sınıfta eğitim almalarına karar verilen özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için resmî ve özel okullarda il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun teklifi doğrultusunda Valilik Oluru ile özel eğitim sınıfları açılır. Açılan özel eğitim sınıfına ilişkin bilgiler Bakanlığın kurum bilgilerinin veri girişi yapılan sistemine işlenir. Özel eğitim sınıfı açılması için düzenlenecek Valilik Olurunda, bünyesinde özel eğitim sınıfı açılacak olan okulun adı, açılacak özel eğitim sınıfının kademesi, sınıfta uygulanacak eğitim programı ve eğitim verilecek yetersizlik türüne dair bilgiler yer alır.

Özel eğitim sınıflarının kapatılması ile ilgili iş ve işlemler il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun önerisi doğrultusunda il/ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından yapılır.

Okullarda Birden Fazla Özel Eğitim Sınıfı Açılabilir Mi?

Açılmış olan mevcut özel eğitim sınıflarının eğitim hizmeti verdiği kademe, sınıflara kayıtlı olan öğrencilerin yetersizlik türü, sınıfların kapasitesinin azami sayıya ulaşmış ve bu sınıflara taşıma yoluyla eğitime erişim sağlanıp sağlanamayacağı ile yerleşim yerinde bulunan özel eğitim okullarının öğrenci kapasitelerinin değerlendirilerek ihtiyaç olması halinde yeni bir sınıf açılabilir.

Özel Eğitim Sınıfları Arasında Nakil/Geçiş İşlemleri Nasıl Yapılır?

Aynı tür eğitim programının uygulandığı özel eğitim sınıfları arasında gerçekleştirilecek nakil işlemlerinde, rehberlik ve araştırma merkezi tarafından düzenlenen özel eğitim değerlendirme kurulu raporu yeniden istenmez; nakil işlemleri il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunca yerleştirme kararı doğrultusunda yapılır. Velilere, il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından nakil yoluyla gidilecek okullarla ilgili bilgilendirme yapılarak yeni bir yerleştirme kararı alınır. Ancak; öğrencinin devam ettiği eğitim ortamının uygun olmadığı durumlarda rehberlik ve araştırma merkezlerinde öğrencinin eğitsel değerlendirme ve tanınması yeniden yapılır. Özel eğitim değerlendirme kurulu raporu doğrultusunda il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun vereceği yerleştirme kararına göre öğrencinin yeni eğitim ortamına geçişi ile ilgili iş ve işlemler yapılır.

Özel Eğitim Sınıflarındaki Öğrencilere Düzenlenecek Belgeler Hangileridir?

Okul öncesi dönemde;

Özel eğitim sınıfına devam eden öğrencilere dönem sonlarında olmak üzere yılda 2 defa gelişim raporu düzenlenir.

İlkokul ve ortaokul kademesinde;

Bulduğu okulun veya kurumun eğitim programı uygulayan özel eğitim sınıfına devam eden öğrencilere, kayıtlı bulunduğu okulu tamamlayan yetersizliği olmayan diğer öğrencilere verilen belge verilir. Bu belge ile tamamladığı okulun eğitim programını uygulayan özel eğitim sınıfından mezun olan öğrencilerin, ortaöğretim kademesindeki eğitimlerine öncelikle kaynaştırma yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında devam etmeleri esas olmakla birlikte, bu bireyler eğitimlerine özel eğitim mesleki eğitim

merkezi programı uygulayan özel eğitim sınıflarında devan ederler.

Özel eğitim programı uygulayan özel eğitim sınıfını tamamlayan öğrencilere takip ettikleri özel eğitim programını uygulayan özel eğitim okullarındaki programı tamamlayan öğrencilere verilen belge verilir. Bu belge ile özel eğitim programını uygulayan özel eğitim sınıfından mezun olan öğrenciler, ortaöğretim kademesindeki eğitimlerine, özel eğitim iş uygulama merkezlerinde ya da özel eğitim iş uygulama merkezi programı uygulanan özel eğitim sınıflarında devam ederler.

Ortaöğretim kademesinde;

Özel eğitim mesleki eğitim programını uygulayan özel eğitim sınıfından mezun olan öğrencilere "Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi (Okulu) Öğrenim Belgesi" verilir. Bu belge yükseköğretime devam etme hakkı sağlamaz, ancak bireylerin herhangi bir işte istihdam edilmesi durumunda ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara tanınan özlük haklarından yararlanmalarını sağlar.

Özel eğitim iş uygulama merkezi programını uygulayan özel eğitim sınıfından mezun olan öğrencilere "Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi (Okulu) Öğrenim Belgesi" verilir. Ancak, bu belge mesleki eğitim merkezlerince verilen belgeye denk değildir.

Özel Eğitim Sınıfında Öğrenim Gören Öğrencilerin Başarı Değerlendirmesi Nasıl Yapılır?

Bulunduğu okulun eğitim programını takip eden özel eğitim sınıfı öğrencilerinin başarıları, devam ettikleri okulun sınıf geçme ve sınavlarla ilgili hükümlerine göre değerlendirilir. Ancak değerlendirmede, öğrencilerin BEP'leri dikkate alınır.

Özel eğitim programı uygulanan okullar ile bu programların uygulandığı özel eğitim sınıflarında öğrenciler için bütün derslerde her dönemde kazandırılması hedeflenen amaçlara ilişkin davranışların yer aldığı çizelgeler hazırlanarak bireysel gelişim raporu düzenlenir. Bu çizelgede bir dönem için belirlenen davranışların toplamı 100 puan olacak şekilde her bir davranış puanlanır. Özel eğitim programı uygulanan okullar ile bu programların uygulandığı özel eğitim sınıflarında devam şartını sağlayan öğrenciler başarısız olarak değerlendirilmez. Öğrencilerin başarıları aşağıdaki şekilde değerlendirilir:

DERECE	PUANLAMA
Pekiyi	85-100
İyi	70-84
Orta	55-69
Geçer	45-54

Öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde kullanılacak yöntem, teknik, ölçme araçları ve değerlendirme süresi, değerlendirme zamanı, değerlendirme aralıkları, değerlendirmeden sorumlu kişiler ve değerlendirmenin yapılacağı ortam, BEP geliştirme birimini görüş ve önerileri doğrultusunda belirlenir.

Özel eğitim uygulama okulunda (II. kademe) ve bu okulda uygulanan özel eğitim programlarının okutulduğu özel eğitim sınıflarında öğrenimlerine devam eden öğrenciler merkezi sistem sınavlarından muaf tutulurlar.

Özel Eğitim Sınıflarının Araç-Gereç Gibi İhtiyaçlar Nasıl Karşılanmaktadır?

Özel eğitim sınıflarının ihtiyaçları bünyesinde açıldıkları okulların bağlı oldukları genel müdürlük tarafından Okul Aile Birliği ve Milli Eğitim Müdürlükleri işbirliği ile karşılanmaktadır.

Eğitim Tür ve Kademelerine Göre Hangi Özel Eğitim Sınıfları Açılabilir?

Okul öncesi kademesinde; yetersizliği olmayan akranlarıyla aynı sınıfta tam zamanlı kaynaştırma yoluyla eğitim alamayacak durumdaki özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için özel eğitim sınıfı açılabilir.

Okul öncesi, ilkököl, ortaoköl ve mesleki eğitim veren ortaöğretim kurumlarında özel eğitim programı uygulayan özel eğitim sınıfları açılabilir.

Hafif düzeyde zihinsel yetersizliği veya hafif düzeyde otizmi olan öğrencilere ortaöğretim kademesinde özel eğitim sınıfı açılabilmesi için bu okullarda iş eğitimi ve meslek ahlakı dersi kapsamında okutulacak mesleki eğitim programlarının uygulanabileceği alan ve dalların olması zorunludur. Açılan sınıflara devam eden öğrenciler için okulda bulunan alanlar içinden tek bir alana yönlendirme yapılır. Aynı okulda birden fazla özel eğitim sınıfı bulunması halinde ise sınıflar için birden fazla alana yönlendirme yapılabilir

Özel Eğitim Sınıfı Fiziki Şartları ve Donanımı Nasıl Olmalı?

- Sınıflar giriş katta, ortak kullanım alanlarına ve lavabotuvaletlere yakın bir konumda olmalıdır.
- Sınıflar öğrencilerin ihtiyaçlarını rahatça renklerde ve kolay temizlenebilir olmalıdır. karşılayabilecek büyüklükte olmalıdır.
- Kişi başına düşen alan Otizimli öğrenciler için 5, diğer yetersizliğe sahip öğrenciler için 2.5 metrekareden az olmamalıdır.
- Bedensel yetersizliğe sahip öğrenciler için %6 eğimli rampa bulunmalıdır
- Görme engelli öğrenciler için uyarı şeritleri zeminde (renkli kabartma şeritler) bulunmalıdır.

- İşitme engelli öğrenciler için(giriş-çıkış ve teneffüs saatlerini vb. belirten) sınıf içerisinde ve okul koridorunda ışıklı uyaranlar fotoğraf makinesi bulunmalıdır. olmalıdır.
- Sınıflar; ışık alan, havalandırılması kolay, gerekli ses ve ısı yalıtımına uygun yerlerde olmalıdır.
- Duvarlar ve zemin kullanıřılıđını (arpma ve dūřmelere karřı) en ũst dūzeyde tutacak biçimde tasarlanmalıdır.
- Bu amaçla zemin kolay temizlenebilir, mikrop barındırmayacak ve yumuşak malzemelerden olmalıdır.
- Duvarların ğrenci boyuna göre belirlenmiş bir kısmı pano olarak da kullanılabilir özellikte olmalıdır.
- Sınıflarda kē minderleri ile sınıfın bir bölümü ũzel bir alan olarak tasarlanmalıdır.
- Sınıfların uygun bir bölümünde yerde yapılacak çalışmalar için halı bulunmalıdır.
- Masalar bölünebilir (L, U şekline gelebilecek ve bireysel kullanılabilir), öğrencinin boyuna göre ayarlanabilir, sade renklerde ve kolay temizlenebilir olmalıdır.
- Projeksiyon, ses sistemi (hoparlör) bilgisayar gibi teknik donanıma sahip olmalıdır.
- Öğrencilerin kullanımı için dolaplar olmalıdır.
- Materyallerin ve teknik donanımların uygun şekilde kullanımını ve saklanmasını kolaylaştıracak dolaplar olmalıdır.
- Öğretmenlerin materyal hazırlayabilmeleri için; renkli çıktı alınabilecek yazıcı, PVC makinesi fotoğraf makinesi bulunmalıdır.
- Öğrencilerin performans dūzeylerine uygun materyal olmalıdır

Özel Eğitim Sınıflarında Öğrenci ve Öğretmen Sayısı Nasıl Olmalıdır?

EĞİTİM KADEMESİ	ENGEL TÜRÜ	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI
OKUL ÖNCESİ	Görme-ışitme	5	1 Okul Öncesi Öğretmeni 1 Özel Eğitim Öğretmeni
	Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik	5	
	Otizm	5	
	Orta-ağır düzeyde Zihinsel Yetersizlik	5	
İLKOKUL	Görme-ışitme	10	1 Özel Eğitim Öğretmeni
	Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik	10	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Otizm	4	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Orta-ağır düzeyde Zihinsel Yetersizlik	8	2 Özel Eğitim Öğretmeni
ORTAOKUL	Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik	10	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Otizm	4	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Orta-ağır düzeyde Zihinsel Yetersizlik	8	2 Özel Eğitim Öğretmeni
ORTA ÖĞRETİM	Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik	10	1 Özel Eğitim Öğretmeni
	Otizm	4	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Orta-ağır düzeyde Zihinsel Yetersizlik	8	